

Lesbrief bij: Klein Duimpje

-vertelvoorstelling voor groepen 1 t/m 4-

Binnenkort bezoek je met je leerlingen de vertelvoorstelling *Klein Duimpje*.

Onze ervaring leert dat een verhaal nog meer op zijn plek valt als er voorafgaand aandacht aan besteed wordt. Deze lesbrief biedt verschillende opdrachten die je als zodanig kunt uitvoeren, of naar eigen inzicht kunt aanpassen op een project of les waar je al mee bezig bent. Pas de opdracht eventueel aan in niveau.

Afsluitend vind je een aantal vragen voor een nagesprek in de klas. Hiermee kan een brug geslagen worden tussen de voorstellingservaring en de belevingswereld van de leerlingen.

Wij hopen je met deze lesbrief te inspireren.

Over de voorstelling:

Klein Duimpje hoort al zijn hele leven: 'Dat kan jij niet, Klein Duimpje. Jij bent zó klein, jij telt niet mee.' Als zijn grote broer Dikke Teen dan ook nog eens zijn toetje afpakt, weet Klein Duimpje het zeker: hij gaat weg.

Onderweg maakt hij van alles mee. Hij ontmoet zijn eerste vrienden (denkt hij), hij helpt een luie molenaarszoon (weet hij) en hij durft aan te kloppen bij dat reuzegrote huis (oei oei, slecht plan). Klein Duimpje maakt spannende avonturen mee! Gelukkig loopt het goed af.

Heb je vragen of wil je vooraf iets bespreken? Neem dan vooral contact op via: info@verteltheater.nl

Tot snel!

Janna de Lathouder

Inhoudsopgave

Voorafgaand aan de voorstelling:

1. Hé, dat verhaal ken ik!	Hoe heet Klein Duimpje over de grens?
2. De eerste houtzaagmolen	Molenplaatje bekijken en bespreken
3. Nu jij: Maak je eigen windmolen	Versier, knip, prik en...blaas!
4. Het molenlied	Zing mee!
5. Manieren om over te steken	Bewegen & Woordenschat uitbreiden
6. Hoe zeg je dat (anders)?	Spelen met taal en synoniemen

Verwerking in de klas:

7. Vragen voor een nagesprek.	Reflecteren

1. Hé, dat verhaal ken ik. Hoe heet Klein Duimpje over de grens?

Dit is een oud sprookje. Het wordt over de hele wereld verteld. Hij heet dan anders, zoals

- in Engeland: Tom Thomb;
- in Duitsland: Klein Däumling;
- in Frankrijk: Le Petit Pouchet;

en zelfs in Japan kennen ze het sprookje! Dan heet Klein Duimpje: Issun Boshi

Vragen: Waar denk jij aan bij de naam 'Klein Duimpje'?

Wat is hij voor iemand, denk je?

Waarom zou hij Klein Duimpje heten?

Waar is hij goed in, denk je?

En wat kan hij juist niet zo goed?

Een echte stoel is vast te groot voor hem. Waar kan je beter op zitten als je zo klein bent als een duim? Misschien kan je in het klaslokaal iets vinden dat handig is.

Overal wordt dit sprookje net even anders verteld. Soms is Klein Duimpje de zoon van de kleermaker die hem op pad stuurt om stoere dingen mee te maken. Dan is hij weer de zoon van een arme houthakker, die hem expres laat verdwalen omdat het eten op is. En soms wordt Klein Duimpje ingeslikt door een koe, dan weer door een wolf. Hoe het verhaal ook verteld wordt, het zit altijd vol avontuur!

In deze voorstelling zijn de twee bekendste versies samengebracht tot één:

1. Klein Duimpje helpt rovers met het stelen van goud, door door een sleutelgat te kruipen;
2. Hij ontmoet de gemene reuzen en pakt hun zevenmijlslaarzen af;
3. En ohja, Klein Duimpje helpt ook nog Cor Corneliszoon met het verzinnen van de houtzaagmolen.

2. De houtzaagmolen van Cor Corneliszoon

Vraag: wat zou je kunnen doen met een houtzaagmolen?

Zo ziet een houtzaagmolen eruit:

(Of klik op: <https://www.molendatabase.nl/molens/ten-bruggencate-nr-10690>)

Zie je die grote wieken? Wat gebeurt er als het waait? Dan draaien de wieken.

Cor Corneliszoon verzoon een molen waarmee je hout kan zagen. Knap hè. Dat was heel lang geleden (in 1593). In deze voorstelling zul je merken dat Cor dat idee niet uit zijn duim gezogen heeft.

3. Nu jij: Maak je eigen windmolen

Je hebt nodig voor elke molen:

- Een vierkant vel papier. Hoe groter het vel, hoe groter je wieken.
- Een punaise of pin.
- Een rietje of een papieren bekertje.

En verder:

- Een schaar, stiften of kleurpotloden om te versieren.

Zie op de pagina hierna de illustratie bij de stappen:

Stap 0: kleur je blaadje in de mooiste kleuren

Stap 1: vouw je blaadje over beide diagonalen

Stap 2: knip op de vouw, vanaf elke hoek. Stop op tijd met knippen. Prik vier gaatjes voor (zie op de illustratie waar)

Stap 3: vouw de papierhoekjes met de gaatjes naar het midden en prik met de punaise vast op het rietje, of op de beker, of op de molentekening.

En dan: blazen maar!

Is dit net even te moeilijk?

Alternatief 1: Zij kleuren, jij vouwt!

Stap A: Per groepje leerlingen geef je een extra groot vel waarop zij op beide zijden kleuren.

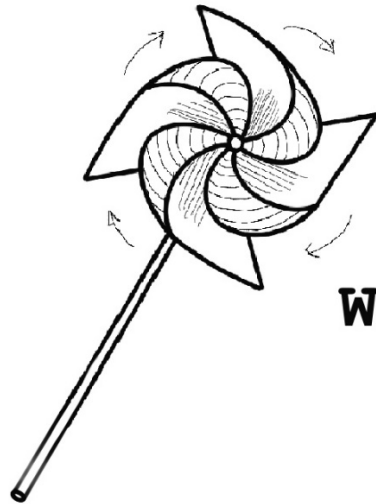
Stap B: Jij knipt en vouwt ze tot molenwieken en prikt ze vast op suikerspinprikkers.

Alternatief 2: Zij tekenen, jij vouwt! (zie de bijlage, achteraan deze lesbrief)

Stap A: Print of teken op een groot vel papier de basis van de molen (zie bijlage 1).

Stap B: De leerlingen kunnen de molen aftekenen met een deur en raampjes en misschien wel een huisdier of een Klein Duimpje. En dan natuurlijk versieren!

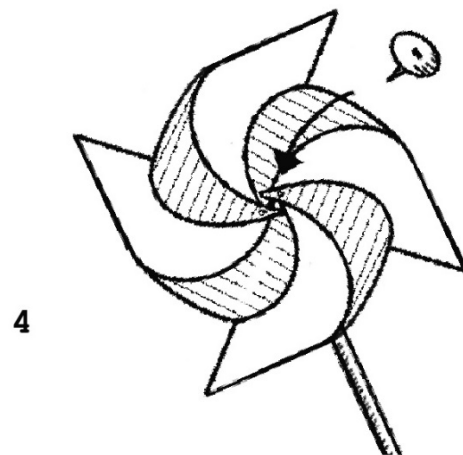
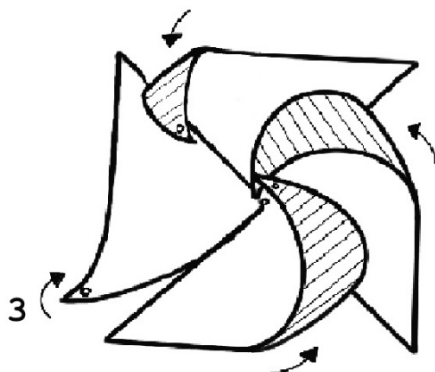
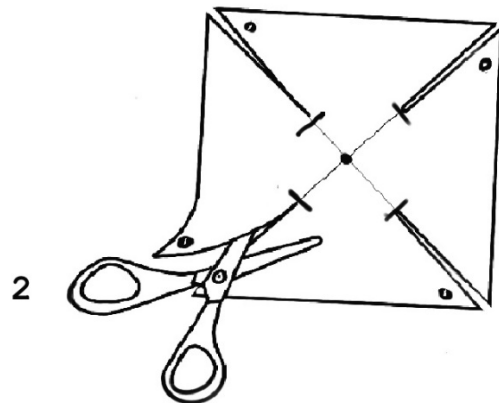
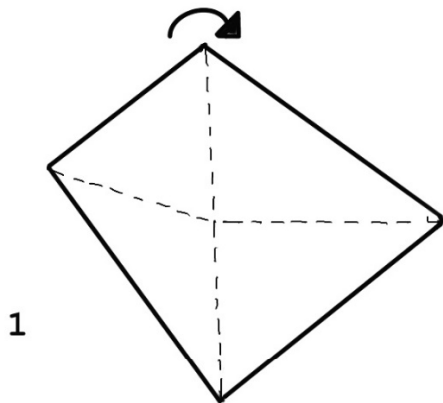
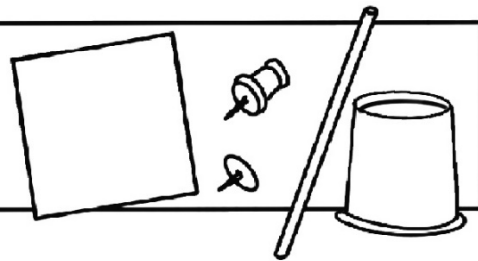
Stap C: Plak de wieken (stap 0 t/m 3) bovenaan de molen.

Windmolen

Nodig:
Vierkant vel papier
Punaise of pin
Rietje of papieren bekertje

5. Lied. Zing mee!

Oefen *Het molenlied* uit de voorstelling aan de hand van de bladmuziek en/of de soundfile.

Duur: Naar eigen inzicht.

Nodig: Onderstaande bladmuziek van Het molenlied (op digibord of uitdelen)

Met deze linkjes kom je bij de soundfiles:

Voor de ingezongen versie, klik op: <https://bit.ly/KleinDuimpjeMolenliedMetZang>

Voor de begeleiding zonder zang, klik op: <https://bit.ly/KleinDuimpjeMolenliedZonderZang>

HET MOLENLIED
KLEIN DUIMPJE

TEKST & MUZIEK
MARTIJN BOS

De wind blaast goed en de wind is sterk, en als de

wind goed blaast doet de wind het zwa - re werk. De wind blaast goed en de

wind is sterk, en als de wind goed blaast doet de wind het zwa - re werk.

6. Wat een boel manieren om over te steken!

Vertel: Klein Duimpje gaat op pad. Dat doet hij met de benenwagen.

Vraag: Wat zou een benenwagen zijn? Heeft iemand van jullie een benenwagen? Waarom heet het een benenwagen?

Doen: We steken met z'n allen lopend het (gym)lokaal of de kring over.

Vraag: Weet iemand een andere manier om over te steken?

Doe maar voor.

Nu doet de rest na en steekt op dezelfde manier over.

Herhaal de vraag en verzamel zoveel mogelijk manieren van oversteken.

Conclusie: wat kan je op veel manieren oversteken! Laten we ze nog even opsommen:

- ✓ Lopen
- ✓ Rennen
- ✓ Kruipen
- ✓ Als een kruiwagen
- ✓ Achteruit lopen
- ✓ Sluipen
- ✓ Slenteren
- ✓ Rollen
- ✓ Op je tenen trippelen
- ✓ Stampen
- ✓ Grote zevenmijlspassen van de reus
- ✓ Jullie hebben vast nog meer grappige/gekke/rare pasjes verzonnen om over te steken. Daar mogen jullie zelf een naam voor verzinnen!

7. Hoe zeg je dat (anders)?

Soms kan je iets op meerdere manieren zeggen. Bijvoorbeeld als je honger hebt, dan kan je zeggen:

'Ik heb honger'

Maar je kan ook zeggen:

'Ik heb trek'

Of je zegt:

'Ik lust wel een paard!' Dat is natuurlijk overdreven, want je gaat niet echt in je eentje een heel paard opeten, maar iedereen snapt wel meteen dat je echt heeeeel erge honger hebt.

Nu jullie: hoe kan je duidelijk maken:

- Dat je heel moe bent? (ik ben kapot, ik ben af, ik kan niet meer... Maar de leerlingen hebben vast nog heel andere, creatieve manieren waarop ze dit kunnen verwoorden)
- Dat de reus heel groot is? (de reus is megagroot, gigantisch, enorm, ontzettend, kolossaal, ontzaglijk).
- Dat de taaie schapenbout met zweetsoksaus stinkt? (hij meurt, hij riekt, slechte geur, hij ruikt)

8. Nabespreken

Door na de voorstelling na te praten, verdiep & bestendig je de kijkervaring. Daarvoor kun je deze vragen gebruiken. Het gaat er om met elkaar te delen wat je gezien, gevoeld en gedacht hebt.

Leerlingen mogen het oneens met elkaar zijn.

Kies vragen die aanspreken.

Wat heb je gezien.

- Wie zaten er allemaal in het verhaal?
- Wat gebeurde er in het verhaal? Kan iemand een stukje vertellen, een gebeurtenis?
- Liep het goed af?
- Werd het verhaal alleen *verteld*? Of werd er ook nog iets anders gedaan?

[er werd ook toneelgespeeld en muziek gemaakt]

Wat vond je ervan.

- Wat vond je een mooi of leuk moment?
- Was er ook een zielig moment? Welk?
- Was er ook een spannend moment? Vertel.
- Wat vind je van Klein Duimpje? Is hij dapper en stoer of juist niet? Zou je vrienden met hem kunnen zijn? Waarom wel/niet?

En jij? Betrekken op jezelf

- Stel: je bent zo klein als een duim (kijk maar even naar je duim). Wat zou je dan kunnen, wat je nu niet kan? Verzamel ideeën.
- Stel: je bent zo klein als een duim, wat kan je dan niet, wat je nu wel kan? Verzamel ideeën.
- Ben je liever je eigen lengte, of liever zo klein als een Duim? Waarom?
- Is Klein Duimpje uit de voorstelling echt slap en dom? Hoezo (niet)?
- Ben jij wel eens alleen op pad geweest?
 - Heb je toen iets voor het eerst meegemaakt? Vertel.

